

بیماری‌های قلب و عروق

برای دانشجویان پزشکی

نویسندگان بر اساس حروف الفبا:

محمدباقر شریف کاظمی	کامران آقاصادقی
منصوره شکری پور	فیروزه ابطحی فہلیانی
محمود ضمیریان	سید امیر اصلانی
علیرضا عبدی اردکانی	بیمان ایزدیناه
لباسان عقیفی	محمدعلی بابائی بیگی
آرمین عطار	حامد بذرافشان دریسی
جواد کجوری	پویان دهقانی
علیرضا معرف	عبدالعلی ذوالقدر اصلی
علی اکبر نکوئیان	محمدوحید جرنٹ
محمدحسین نیکو	شہداد خسروپناه

ویراستار علمی و هماهنگ کننده:

آرمین عطار

گروه قلب و عروق دانشگاه علوم پزشکی شیراز

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز

عنوان و نام پدیدآور: بیماریهای قلب و عروق برای دانشجویان پزشکی نویسندگان: کامران آفا صادقی... [و دیگران]
 ویراستار علمی و هماهنگ کننده: آرمن عطار؛ ویراستاران ادبی: منیژه عبدالحی، سنانز مجرد
 مشخصات نشر: شیراز: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی شیراز، اداره انتشارات، ۱۴۰۰
 مشخصات ظاهری: ۴۰۹ ص: مصور، نقشه، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۱-۹۷-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: نویسندگان به ترتیب حروف الفبا: کامران آفا صادقی، فیروزه ابطحی، فهلیانی، امیر اصلانی، ایمان ایزدپناه، محمدعلی بابائی بیگی، حامد بذرافشان
 درسی، پویان دهقانی... [و دیگران]

یادداشت: کتابنامه

یادداشت: واژه نامه

موضوع: قلب - - بیماریها

Diseases - Heart موضوع:

موضوع: دستگاه گردش خون - - بیماریها

Cardiovascular system- Diseases موضوع:

شناسه افزوده: عطار، آرمن، ۱۳۶۴- ویراستار

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی شیراز، اداره انتشارات، ۱۴۰۰

رده بندی کنگره: RC۶۸۱

رده بندی دیویی: ۶۱۲/۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۴۷۴۰۳

بیماری های قلب و عروق

برای دانشجویان پزشکی

نویسندگان به ترتیب حروف الفبا:

کامران آفا صادقی، فیروزه ابطحی، فهلیانی، سیدامیر اصلانی، ایمان ایزدپناه، محمدعلی بابائی بیگی،
 حامد بذرافشان درسی، پویان دهقانی، عبدالعلی ذوالقدر اصلی، محمود وحید جرئت، شهرداد خسروپناه
 محمدباقر شریف کاظمی، منصوره شکری پور، محمود ضمیریان، علیرضا عبدی اردکانی،
 ساسان عقیفی، آرمن عطار، جواد کجوری، علیرضا معرف، علی اکبر نکوئیان، محمدحسین نیکو
 ویراستاران ادبی: دکتر منیژه عبدالحی، سنانز مجرد مدیر تولید: دکتر سعید نعمتی

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز امور اجرایی نشر: فاطمه علیشاهیان - سارا هاشمی

صفحه آرای: اطلس دهقانی لیتوگرافی، چاپ و صحافی: دنیا شیراز

چاپ اول: ۱۴۰۰ شمارگان: ۵۰۰ جلد قیمت: ۱۸۷۵۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-6391-97-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۹۱-۹۷-۷

تمام حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به ناشر است. تکثیر یا بازنویسی یا
 خلاصه برداری یا برداشت از مطالب این کتاب، بدون اجازه کتبی از ناشر غیر
 مجاز است و پیگرد قانونی دارد.

آدرس: شیراز - بلوار کریمخان زند - ساختمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز - اداره انتشارات دانشگاه

تلفن: ۰۷۱-۳۲۱۲۴۴۴۳

تلفن و دورنگار: ۰۷۱-۳۲۳۵۱۸۶۵

آدرس اینترنتی: <https://pub.sums.ac.ir>

پست الکترونیکی: pub@sums.ac.ir

پیشگفتار

پیشرفت علوم و تکنولوژی به‌ویژه در علوم پزشکی به شکل شگفت‌انگیزی سرعت گرفته است؛ به گونه‌ای که بر اساس منابع پزشکی مستند، سرعت رشد دانش در سال ۲۰۱۶ به ۱۸ ماه رسیده است؛ یعنی هر چه بشر از ابتدای دنیا تا کنون فراگرفته در سال ۲۰۱۶ ظرف ۱۸ ماه دو برابر شده است. اگرچه این پیشرفت در سطح قلمرو درمان و بهداشت باعث افزایش کیفیت و طول عمر جامعه و بیماران قلبی شده است، از منظر آموزش پزشکی مشکل پیچیده‌ای برای دانشگاه‌های علوم پزشکی ایجاد کرده است: آیا نیازی نیست این مطالب جدید به دانشجویان و دستیاران آموزش داده بشود؟ و آیا برای آموزش باید مطالب پایه‌ی قبلی حذف شوند؟ اگر به آیا لازم است طول دوره‌ی آموزش پزشکی یا دستیاری بیشتر شود؟

در واقعیت آموزش پزشکی نه مطالبی حذف و نه طول دوره تغییر کرده است؛ بلکه حجم درس‌ها به شکلی که امکان آموزش آن وجود ندارد، افزایش یافته است. رشد فزاینده‌ی دانش باعث بیماری به‌نام «کوریکولومگالی» یا فربهی محتوای آموزشی شده است که همه دانشکده‌های علوم پزشکی با آن مواجه هستند.

در این میان، متخصصان آموزش پزشکی تنها راه آموزش را تدوین برنامه‌ای بر اساس خلاصه‌ی کتاب‌های مرجع و تکیه بر درس‌های انتخابی برای دانشجویان با استعدادتر می‌دانند. در این روش به‌علت نبودن زمان کافی برای مطالعه‌ی متن‌های مرجع، خلاصه و متن ادغام‌شده‌ای بر اساس کتاب‌های مرجع و به روز با عنوان درسنامه یا (lecture notes) تدوین می‌شود.

در دانشگاه علوم پزشکی شیراز این خلاصه‌ی کتاب‌های مرجع از سال ۱۳۸۶ در درس‌های علوم پایه به‌صورت ادغام‌شده با درس‌های بالینی تهیه شده است و با نام «کتاب راه» شناخته می‌شود. کتابی که ر دست دارید، نخستین کتاب راه بالینی است که به‌صورت مشترک با گروه فارماکولوژی بالینی، و پاتولوژی تهیه گردیده است. با تشکر از اساتید گروه قلب و پاتولوژی و فارماکولوژی که در

تهیه‌ی این کتاب بسیار زحمت کشیده‌اند، بیشاپیش از هر گونه کاستی احتمالی از تمام خوانندگان
عذرخواهی می‌کنم و امید دارم این کتاب راهگشای دانشجویان و دستیاران و نمونه‌ای راهبردی برای
سایر گروه‌های بالینی باشد.

دکتر جواد کجوری

متخصص قلب و فوق تخصص کاردیولوژی تهاجمی و فوق‌لیسانس آموزش پزشکی

استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مدیر گروه قلب و مدیر مرکز مطالعات و آموزش علوم پزشکی

شهریور ۱۴۰۰

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۵
مقدمه.....	۷
بخش اول: مقدمات.....	۱۳
فصل ۱-۱: فیزیولوژی قلب.....	۱۵
فصل ۱-۲: معاینه‌ی فیزیکی قلب و عروق.....	۳۶
فصل ۱-۳: پاتولوژی بیماری‌های قلب.....	۵۲
بخش دوم: برخورد با علایم اصلی در بیماری‌های قلب و عروق.....	۶۳
فصل ۲-۱: درد قفسه‌ی سینه.....	۶۵
فصل ۲-۲: تنگی نفس.....	۷۳
فصل ۲-۳: تپش قلب.....	۷۸
فصل ۲-۴: سنکوپ.....	۸۶
فصل ۲-۵: شوک.....	۹۳
بخش سوم: پیشگیری از بیماری‌های قلب و عروق.....	۹۹
فصل ۳-۱: پیشگیری از بیمارهای قلبی.....	۱۰۱
فصل ۳-۲: الگوهای غذایی برای پیشگیری از بیمارهای قلبی.....	۱۱۷
فصل ۳-۳: فشارخون بالا.....	۱۲۹
بخش چهارم: بیماری‌های ایسکمیک قلب.....	۱۴۵
فصل ۴-۱: پاتوفیزیولوژی بیماری‌های ایسکمیک قلبی.....	۱۴۷
فصل ۴-۲: سکته‌ی حاد قلبی.....	۱۵۵
فصل ۴-۳: آنژین ناپایدار.....	۱۸۰
فصل ۴-۴: آنژین صدری پایدار.....	۱۹۱
فصل ۴-۵: فارماکولوژی داروهای ضدآنژین.....	۲۱۰
بخش پنجم: بیماری‌های مایوکارد و پریکارد.....	۲۱۹

فصل ۱-۵: نارسایی قلبی	۲۲۱
فصل ۲-۵: کاردیومیوپاتی	۲۳۶
فصل ۳-۵: بیماری‌های پریکارد	۲۴۳
بخش ششم: بیماری‌های دریچه‌ای، مادرزادی، عروقی و ریوی	۲۵۱
فصل ۱-۶: بیماری‌های مادرزادی قلب	۲۵۳
فصل ۲-۶: بیماری‌های دریچه‌ای	۲۶۳
فصل ۳-۶: ترومبوآمبولی وریدی و ریوی	۲۸۹
فصل ۴-۶: عفونت‌های قلبی	۳۰۳
فصل ۵-۶: تب روماتیسمی	۳۱۴
فصل ۶-۶: بیماری‌های آنورت و عروق محیطی	۳۲۳
بخش هفتم: اختلال‌های ریتم قلب	۳۲۹
فصل ۱-۷: آریتمی‌های فوق بطنی	۳۳۱
فصل ۲-۷: آریتمی‌های بطنی	۳۴۹
فصل ۳-۷: بلاک‌های قلبی	۳۶۶
منابع و مآخذ	۳۹۱
واژه‌یاب	۴۰۵